

A detailed close-up photograph of a complex mechanical assembly, featuring several interlocking brass gears and a metal band. The components are set against a dark, textured background, likely a metal housing. The lighting highlights the metallic sheen and the intricate teeth of the gears.

БЪЛГАРСКИТЕ РЕШЕНИЯ В БОРБАТА С КРИЗАТА

Какви мерки предприемат бизнесите
и организациите срещу финансовите
и оперативни последици на COVID-19?

PARA
Professional association of robotics and automation

I. Икономическа обстановка

В предпоследната седмица на март българската икономика усети първите сериозни финансови последици на световната пандемия:

- Производството на електроенергия в България е спаднало с 11.26% от началото на 2020 г. **до 15 март** (по данни на ЕСО)
- Продажбите на нови коли през март падат с 46%, **целият пазар се свива с една трета. Свивът при новите камиони е още по-голям: 65%. (данни на КАТ)**
- Около 40 хиляди са се регистрирали като безработни в бюрата по труда у нас (по данни на Агенцията по заетостта)
- Застраховането отбелязва между 15-20% спад за последната седмица (по данни на „Фи Хелт Застраховане“ АД)
- С над 40% са паднали продажбите на горива от **въвеждането на извънредното положение (по данни на съобщиха от Българската петролна и газова асоциация)**
- С 20% се свива биреният пазар у нас (**данни на Съюза на пивоварите в България**)
- До този момент, вместо очакваните 500 милиона от осигуровки, в бюджета са събрани само 150 милиона (данни на Министерски съвет)

Малки и средни предприятия

Към момента, на практика без приходи са МСП от единадесет сектора:

- Организиране на събития
- Туризъм
- Хазарт
- Таксите и превози
- Ресторанти, кафенета, театри, галерии и културни клубове
- Търговия с имоти
- Търговия с коли
- Молове и търговски площи
- Производство и търговия с дрехи, часовници, обувки и други аксесоари
- Спортни дейности
- Авиация

Средни и големи предприятия

Освен с българските малки и средни предприятия, тежка остава ситуацията с големи български фирми, поддоставчици на големите автомобилни концерни, които спират временно работа. Такива примери са:

- Производителят на кабелни системи "СЕ Борднетце - България", който е собственост на японската Sumitomo Electric, още преди пет дни спря временно производството в заводите си в Карнобат и Мездра. Заводите, в които работят 2900 души, изпълняват поръчки за групата Volkswagen, която затвори европейските си заводи заради коронавируса. В заводите в Мездра и Карнобат все пак ще се изпълняват с минимален брой служители само малки проекти по индивидуален график.
- Русенската "ВИТТЕ Аутомотив", производител на системи за заключване в автомобилния бранш, вече е пуснала 60% от персонала си в отпуск, а от 30 март спира цялото производство, засега за две седмици. В завода работят близо 1300 души. Опасенията на ръководството са, че китайските поддоставчици възстановяват производството си, а поддоставчиците от Мексико, които са техни конкуренти, не са спирали работа. Така вероятността да бъдат изместени от тях е много голяма.
- Още една русенска фирма "Линамар България", собственост на "Монтюпе", след като първоначално съобщи, че спират работа от 6 до 10 април, сега е решила да затвори още от днес.
- "Язаки" обяви преди дни, че спира трите си завода в Димитровград, Сливен и Ямбол до 5 април. Спирането на дейността засяга около 2400 служители в производствената база в Димитровград и около 3250 служители в комбинираните производства в Сливен и Ямбол.
- Още една ключова фирма с два завода у нас предстои да обяви спиране на производството, съобщават от Българската камара по машиностроене, без да посочват коя е тя.
- Военният завод "Арсенал" в Казанлък, първи разпусна в неплатен отпуск своите близо 8000 работници. **По-късно заводът възобнови производство при строги мерки, но и при съкращаване на 2000 служители.**
- "Костал България аутомотив" в Пазарджик, който е собственост на германската Kostal, временно спира работа и пуска работниците си в отпуск до 19 април.

II. Стратегии за оцеляване на българските бизнеси

В настоящата обстановка, множество бизнеси разработват алтернативи, които да им помогнат да възстановят между 20 и 50% от приходите си. Стратегиите на компаниите се групират основно в пет категории:

Стратегия 1:

НОВИ МАРКЕТИНГ КАНАЛИ

- Фермерите и малките производители от "Произведено във фермата" минаха онлайн и започнаха с доставки по домовете
- Промоции „купи сега, получи после“ – предлагат се от масажни студиа, ескейп стаи, организатори на курсове и други, които предлагат услугите си на промоция след като премине карантината;
- Ресторанти като Maison's започнаха доставки, други ресторанти се преобразуваха в минимаркети, продаващи храна за вкъщи, готови сандвичи, десерти и др.
- Театри започнаха да използват платформата FanStream

Стратегия 2:

ПУСКАНЕ НА НОВИ ПРОДУКТИ

- Биофирма "Ина" – Панагюрище започна производство на почистващ разтвор от биопродукти
- „Захарни заводи“ - Горна Оряховица заложи на продажбите на спирт (през март увеличението на продажбите на спирт за българския пазар е 60%)
- Фармацевтични компании у нас започват да произвеждат медикаменти на хининова основа
- „Алтерко Роботикс“ пусна два нови смарт продукта срещу бактерии и вируси във въздуха

Стратегия 3:

КОРЕННА ПРОМЯНА НА МОДЕЛА

- Собственици на магазин и кафене ги затвориха, за да започнат оранжерия
- Морски хотели работят по бранднг като локации за лечебен туризъм (след такива пандемии човешкият организъм преживява дефицит на витамин Д)

Стратегия 4:

FREEMIUM ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

- CloudCart даде опцията всеки да стартира онлайн бизнес безплатно с платформата до първите си 1000 лв. оборот
- УНИКА предоставя свободен достъп до новото си уеб приложение MedUNIQA, чрез което всеки може бързо и лесно да се свърже с лекар
- ERP.BG предостави безплатен абонамент за платформата си за бизнес-управление за 1 месец

Стратегия 5:

СВАЛЯНЕ НА ЦЕНИ

- Subway намали наполовина лицензионните такси за франчайз права в България
- Плажни концесионери обмислят безплатни чадъри и шезлонги срещу консумация това лято
- Цени свалиха и доста други бизнеси – от бизнес услуги до продавачи на автомобили

Стратегия 6:

ПЛАТИ СЕГА, ПОЛУЧИ ПОСЛЕ

- Една опция, която се прилага от хотели, ресторанти, организатори на курсове, ескейп стаи, масажни студиа и други бизнеси. А в рамките на хакатона "Как да хакнем кризата в България", студенти от Технически университет – Габрово предложиха това да става в рамките на платформа Book4later. Парите от опцията отиват при дружествата, които се обвързват да я изпълнят при пълното ѝ заплащане след определен период.

III. Какви допълнителни мерки взеха българските бизнеси в борбата с коронавируса

- Множество компании се възползваха от предложението на немската софтуерна компания SAP, която отваря за 90 дни достъпа до бизнес мрежата SAP Ariba Discovery, за да позволи на купувачите да публикуват навременно потребностите си, а на доставчиците – да ги удовлетворят
- Български производители търсят алтернативи на участието на търговски панаири и изложения като платформи за B2B търговия, участие в търгове на големи компании, търсещи доставчици чрез RFP/ RFQ и по-засилен дигитален маркетинг;
- Българската стопанска камара (БСК) стартира електронна борса за взаимопомощ. Основната цел на борсата е обмен на информация за търсене и предлагане на продукти и услуги, но също така и възможност за ангажиране на служители, които в периода на извънредното положение не могат да бъдат натоварени и са поставени под риск от загуба на работното си място.
- „Алтерко“ замести доставките на компоненти от Китай с български такива от доставчик във Враца;
- Водещ производител на електроника реструктурира поточната си линия така, че работниците да са на метри един от друг;
- Български заводи започнаха да мерят температурите на всяка смяна работници;
- Компании в сферата на услугите се възползваха от всички функционалности на Hangouts – „Гугъл“ дава временно свободен достъп до премиум елементите на платформата си за видеоразговори и конференции;

IV.Българските технологични решения в борбата с вируса

Борбата с вируса не се води единствено от медиците, държавните служителите и политическото ръководство на държавите и ЕС, а в нея активно се включват и българските компании. конкретни проекта, чието осъществяване би спомогнало за лечение, ограничаване разпространението на епидемията от COVID-19 и осигуряване на прекъснат производствен процес:

- Български производители търсят алтернативи на участието на търговски панаири и изложения като платформи за B2B търговия, участие в търгове на големи компании, търсещи доставчици чрез RFP/ RFQ и по-засилен дигитален маркетинг;
- Лечение на епидемията от COVID-19, чрез проект за разработка на лекарствена молекула срещу COVID-19 на Микар-21
- Ограничаване разпространението на епидемията от COVID-19, чрез система за дистанционно мониториране на служителите на Чек Пойнт Кардио – Българска технологична компания
- Ултравioletов пречиствател на въздуха - в процес на патентоване от Интелигентни Системи за Сигурност ООД
- Бюджетна предпазна маска с активен въглен, производител Ромтех-3 ЕС ЕООД
- Предпазен лицев шлем и предпазни очила за многократна употреба, множество производители
- Херметичен предпазен лицев шлем с филтър, производител Ромтех-3 ЕС ЕООД
- Апарат за принудителна вентилация на белите дробове, производител Интелигентни Системи за Сигурност ООД
- Русенският университет произвежда части за обдишващи апарати с 3D принтер

За да се справят с недостига на медицински шлемове в страната, група от стотина ентузиасты започват масово производство чрез 3D принтиране, изцяло на доброволчески начала и самоорганизирани - чрез социални мрежи и с малко помощ от приятели. Дотук над сто души са произвели 1000 шлема, които са разпратени към болниците. Инициативата започва от Александър Колев, технически директор в Halo Diagnostics Bulgaria, която се занимава с решения за диагностициране. Колев търси решение на проблема с недостига на медицински щитове, които покриват напълно лицата на лекари и медицински сестри. В търсенето се включва и софтуерният разработчик от BGO Software Божидар Марков, който намира клинично одобрен вариант от Словакия, който може да бъде произведен чрез 3D принтери. Марков започва да печата рамките, а плексигласовите плаки, които са нужни, идват от д-р Златина Тодорова, стоматолог. Организацията преминава през Facebook групата "#ЗАДОБРОТО кампания #bgscovid-19", в която доброволци и нуждаещи се в кризата се свързват един с друг.

Освен горепосочените дружества, производството на защитни облекла и маски бележи бум. Няколко български фирми вече шият маски. "Мак" започва със защитните облекла, "Екстрапак" започва да шие и маски, бургаска фирма започва да произвежда защитни шлемове, а държавното предприятие "Интендантско обслужване" също започна серийно производство на маски.

Индустрията с ниска добавена стойност в момента се изстрелва нагоре, тъй като пренастройването на стандартните производствени процеси отне кратко време на повечето от компаниите, заети в производството на защитни облекла и дезинфектанти.

V.Новите административни услуги, които стават достъпни онлайн

През последните седмици по необходимост видяхме ударно навлизане на дигитализацията в множество сфери – в образованието, работата от вкъщи, а дори и в медицината, където лекари, специалисти в различни области, започнаха да консултират онлайн жителите на Банско. Ускорената дигитализация се наблюдава и в сферата на държавната администрация. Освен горепосочените дружества, производството на защитни облекла и маски бележи бум. Няколко български фирми вече шият маски. "Мак" започва със защитните облекла, "Екстрапак" започва да шие и маски, бургаска фирма започва да произвежда защитни шлемове, а държавното предприятие "Интендантско обслужване" също започна серийно производство на маски.

За безработните

Държавна агенция „Електронно управление“, съвместно с Агенцията по заетостта, предоставя нова услуга, чрез която граждани могат да се регистрират като търсещи работа, без да посещават Бюрата по труда. Услугата е безплатна като изисква единствено прикачване на декларация и документ за придобито образование. След това заявената информация се препраща служебно към Националния осигурителен институт (НОИ), където се определя стойността на предоставяното обезщетение за безработица.

Представители на НОИ също напомнят, че институцията разполага с около 70 електронни услуги, които са достъпни за гражданите с набавен ПИК код, както и алтернативни форми на контакт като Контактен център (0 700 14 802) и електронна поща.

За податели на жалби и сигнали

Държавна агенция "Електронно управление" (ДАЕУ) вече предоставя възможност на гражданите да подават жалби, сигнали и да получават информация от съответната институция чрез [Системата за сигурно електронно връчване](#), поддържана от агенцията. Новата услуга дава възможност на граждани или организации да подават сигнали, жалби или предложения във връзка с обслужването или организацията на работата на административен орган, предоставящ обществени услуги, или лице, осъществяващо публични функции. За използване на услугата е необходим квалифициран електронен подпис или ПИК код на НОИ, както и да имат профил в Системата за сигурно електронно връчване.

Майки с право на детски помощи

Всички майки, които имат право на получаване на месечни помощи за отглеждане на дете и документите им изтичат, могат да изтеглят необходимото заявление-декларация от официалния сайт на Агенцията за социално подпомагане. Община Бургас предлага възможността попълнените документи да се изпратят подписани с електронен подпис онлайн, по пощата или чрез куриер

Областна администрация

Областна администрация – Кюстендил информира гражданите и фирмите, че могат по електронен път да заявяват административни услуги и да получават издадени документи.

За земеделците

Земеделските стопани, които трябва да подават документи за регистрация или пререгистрация по Наредба № 3, вече могат да го направят и онлайн, без да се налага посещение в съответната Общинска служба по земеделие. Кампанията за пререгистрацията на земеделците за 2019-2020 г. започна на 2 октомври 2019 г., като в срок до 9 юни 2020 г. те трябва да представят актуална информация за дейността си.

Освен това, овощарите с попарени насаждения от последните студове могат също да подадат своите документи онлайн, отново без посещение на общинските служби по земеделие. Документите трябва да съдържат: имената на земеделския стопанин, телефон за връзка, БЗС, както и землището, където се намират насажденията.

Други институции

В допълнение към горепосочените институции, Агенция "Митници" напомня на гражданите и фирмите, че могат да ползват електронните услуги на ведомството, а документи да подават по електронна поща на адрес: delovodstvo@customs.bg. За използване на електронна комуникация призовава и от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, където всеки може да задава въпроси, да подава искания и жалби на адрес: e-mrrb@mrrb.government.bg.

FESTO

ocado[®]
TECHNOLOGY

TESY

It's impressive

GA Giga
Automata

ДОПАЖИНЕ

POPOV • ARNAUDOV
& PARTNERS

fa

Tocheva & Mandazhieva
LAW OFFICE

RAPID PROGRESS

company.guru

MOS
ROBOTICS
make the most of tech

BESCO

POLYGONTEAM
SOLUTIONS FOR EVERYONE

zekeng

ROBOTICS CLUB
TU SOFIA

25 DISCORDIA

SALES FORCE CONSULTING

PARA
Professional association of robotics and automation

+359 883 372984

| www.para.expert

| info@para.expert